

κορούιδεε. Καὶ δὲν ξέρω γιατί — νάταν τοῦλάχιστο χλωμό, — μοῦ θύμισε τὴ μακαρίτισσα τὴν Παρασκευή.

Θεὸς σχωρέσ' τη! Ἄπὸ τὸ στόμα της ἄκουσα τὴ μεγαλύτερη ἀλήθεια τῆς ζωῆς μου. Μὴν ἔκαμα ποτέ μου τίποτ' ἄλλο — παρὰ νὰ πετροβολῶ τὸν ἥλιο; — — —

ΑΥΓΟΥΣΤΟΣ - ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ 1911

ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ ΞΕΝΟΠΟΥΛΟΣ

ΚΩΜΩΔΙΑ

A MILA MANSPERL

Τὸ μεγάλο ρόδο, τὸ ἄσπρο καὶ βελουδένιο σὰν τὴ σάρκα σου, μαράθηκε στὸ στήθος σου ἀπάνω, καὶ μόλις τ'όνοιωσες, συγκινημένη καὶ τρεμάμενη, ἦρθες καὶ μούπες:

— Τὸ ρόδο μου πεθαίνει!

Καὶ σύχρονα σὰ κουρασμένα βλέφαρα σου εἶδα τὴ θλίψη σκεπτικὴ νὰ κάθεται, καὶ στὰ μακρὰ ματόκλαδά σου τὴν ἀγωνία σκοτεινὴ νὰ πλέκεται, γιὰ τὸν ἄσπρο θάνατο τοῦ μεγάλου ρόδου—τοῦ βελουδένιου σὰν τὴ σάρκα σου.

Χλωμὴ ἀπὸ τὸν πόνο, ἔσκυψες τὸ μεταξόμαλλο κεφάλι—ποῦ μέσα του κλάμενες κοίτουσαν οἱ σκέψεις σου—καὶ σιγανὰ μοῦ ψιθύρισες στ' αὐτί:—τάχα γιατί, τόσο γρήγορα νὰ μαραθῆ τὸ μεγάλο ρόδο μου;

Σὲ κύταξα μέσα στὸ ἄσπρο τῶν ματιῶν σου—ποῦ εἶναι διάφανα καὶ λαμπερὰ σὰν στάλες ἠλιοφώτιστες—σὲ κύταξα, βαθειά, ἐπίμονα, σκληρὰ—τόσο ποῦ πόνεσες—καὶ σ' ἀποκρίθηκα:—Καλὴ μου, ἀργὰ λυπάσαι γιὰ τὸ θάνατο τοῦ ἄσπρου ρόδου σου. Τὸ ἄμοιρο περισσότερο νὰ ζήση δὲ μπορούσε, ἀπάνω στὸ στήθος σου τὸ λευκὸ σὰ μάρμαρο, τὸ ξεστὸ σὰν πέρικας, κι' ὡς τόσο δηλητηριασμένο ἀπὸ τὴν ἄχνα τῶν ἀμαρτωλῶν φιλιῶν! Δροσιὰ κι' ἀέρα γύρευε καὶ δὲν τ'ἄβρισκε δῶ μέσα, στὴ ποθοπλανταγμένην ἀτμοσφαῖρα τῆς φωτολουσμένης σάλας, μὲ τὰ γυαλιστερὰ παρκέτα, ποῦ ἀπάνω του χαρούμενα γλυστροῦνε, οἱ ὀμορφες μισόγυμνες κυρίες, στὴν ἀγκαλιὰ τῶν φρακοφορεμένων ἱπποτῶν—ποῦ εἶναι εὐγενεῖς, ποῦ εἶναι κομποί, ποῦ φαίνονται καλοί, καὶ πῶχουν ὅμως ἄδεια τὴ ψυχὴ κ' ἐρείτιο τὸ κορμί!

Μὲ ἀγωνία κι' ἀγανάκτηση μὲ κύταξες, μὰ νὰ μιλήσης δὲ μπορούσες. Μόνο θὰ ἠθελες νὰ ξεφωνίσης, γιατί σ' ἔκαψε ἡ ἀλήθεια σὰν πυρωμένο σίδερο, καὶ δὲ βαστοῦσες περισσότερο στὸ ἄγγιγμα της.

Μοῦγγεψες νὰ βγοῦμε ὄξω καὶ σ' ἀκολούθησα.

Ὅστοςὸ γύρω μας, γλυκολαλούσαν τὰ βιολιὰ σπάραζαν τὰ βιολοντσέλλα ἀπὸ τὰ χεῖλια τ' ἄλλικα—ποῦ διψούσαν τὸ φιλι—σκορπιζονταν φωτιὰ τὰ ἐρωτόλογα, κι' ἀπὸ τὰ κορμιὰ τὰ λυγερὰ καὶ

μυθωμένα, ακράτητος, και λάγνος κι' ανυπόμονος, ξεπετιώντανε ὁ Πόθος—Πόθος ὁ Κοσμοκράτορας—τῆς Ἴδονης.)

Και κατεβήκαμε στὸ περιβόλι γιὰ νὰ προβοδίσουμε—λέει!—τὴν ἀπαλὴ ψυχὴ τοῦ βελουδένιου ρόδου, ποῦ πέταξε—λευκὴ πεταλούδα—πρὸς τὴν ἀνυπαρξία.

Βουβοὶ περπατούσαμε κοντὰ κοντὰ, μέσ' τὴν ἀπέραντη ψυχρὴ γαλήνη. Τὸ φεγγάρι ἀπὸ ψηλὰ μᾶς κύταζε σαρκαστικά, καὶ τὰ τριζόνια, πριονίζανε ἀπαίσια τὴ Σιωπὴ τῆς νύχτας. Τραβήξαμε γραμμὴ πρὸς τὸ ποτάμι, κι' ἅμα φτάσαμε, ξεκάρφωσες τὸ ρόδο ἀπ' τὸ στήθος σου, τὸ κύταξες λυπητερά, καὶ στερνὰ τῶριξες μέσ' τὸ νερό. Πέφτοντας σκορπίστηκαν τ' ἄψυχα πέταλά του—μέσ τὸ ὑγρὸ τους σάβανο—κι' ἀρχίσανε νὰ φεύγουνε γοργά, σὰν καηκία ποῦ τραβοῦν πρὸς τὸν πλατὺ γυαλό, βαρυσφορτωμένα ἀπὸ καημὸ καὶ νοσταλγία, γιὰ τ' ἀγαπημένα τους τ' ἀκρογυάλια.

Καὶ ὅταν πιά τὰ εἶδες, νὰ τρέχουν καὶ νὰ χάνονται ἀδιάφορα γιὰ τὴν ἀγωνία ποῦ σοῦ ἔβρασε τὴ ψυχὴ, ξέσπασες σὲ κλάμα παραπονετικὸ κι' ἀκράτητο. Κ' ἐγὼ σὲ ζήτησα γιὰ νὰ κλάψω δὲ μοροῦσα! Μόνο ποῦ ἔσκυψα, σ' ἐφίλησα καὶ ρούφηξα τὸ στερνὸ σου δάκρυ—ποῦ ἦτανε βαρὺ κι' ἀτίμητο γιὰ ἦταν ἐξαγνιστικὸ—. Κ' εἶχε τὸ δάκρυ σου, Καλὴ μου, κάτι ἀπὸ τὴν πίκρα ποῦ σοῦ πλημύριζε τὴ ψυχὴ, καὶ κάτι ἀπὸ τὴ γλύκα τῆς ἴδονης τῆς.

.

Στέγνωσε τὰ δάκρυα σου, καὶ γείνου γελαστή, Καλὴ μου, γιὰ μᾶς καρτεροῦνε πίσω στὴ φωτολουσμένη σάλα, μὲ τὰ γυαλιστερὰ παρκέτα,—ἐκεῖ ποῦ γλυκολαλοῦνε τὰ βιολιά, σπαράζουνε τὰ βιολοντσέλλα.

Γείνου γελαστή—ὅπως κ' ἐγὼ—γιὰ θὰ πᾶμ' ἐκεῖ τὸ ρόλο μας νὰ παίξουμε!... Ποιὸ ρόλο;... Μ' ἐρωτᾷς ἐσύ;... Τάχατες δὲν τὸ ξέρεις;... Χά, χά, χά... .

Ἄκουσε, Καλὴ μου, ἄφισε τὰ νάζια, κι' ἄφισε τὶς ψευτιές. Ἐδῶ νὰ μείνουμε, δὲ γίνεται. Ὅλα μᾶς διώχνουνε!... Ἡ Νύχτα, ἡ Σιωπὴ, ἡ ψύχρα... Καὶ θὰ μοῦ κρουώσης... καὶ θὰ λυπηθῶ... Πρέπει νὰ γυρίσουμε. Ἐκεῖ, κάτω 'κεῖ... θὰν' ὄμορφα... πολὺ ὄμορφα... Καὶ θὰ γλεντήσης... Καὶ θὰ χαρῆς...

Ναί, ναί, αὐτὸ θὰ γείνη ὅπως τὸ λέω ἐγώ. Γιὰ τὸ σὲ ξέρω... γιὰ τὸ σᾶς ξέρω ὅλους σας... γιὰ τὸ ξέρω καὶ τὸν ἴδιο τὸν ἐαυτό μου!

Ἐπειτα—κι' αὐτὸ τὸ ξέρω—θὰ παίξης τέλεια... ὅπως κ' ἐγώ... ὅπως κι' ὁ καθένας μέσα 'κεῖ...

Ναί, ναί, σὰ νὰ σὲ βλέπω... Εὐγνώμονα θ' ἀκούσης, τὰ ψεύτικα ἐρωτῶλογα ποῦ, τὸ πρῶτο φρακοφορεμένο ἀντρείκελλο, θὰ σκύψη νὰ σοῦ πῆ, καὶ μεθυσμένη ἀπ' αὐτά, θὰ πέσης στὴν ἀγκάλη του, γιὰ νὰ λυώσης—στριμωγμένη σὲ καμιὰ γωνιά—ἀπὸ τὰ χᾶδια του τὰ βάρβαρα, καὶ τὰ φιλιά του τὰ λερωμένα! Ναί, ναί, Καλὴ μου... Καὶ τότες πειά, τὰ δάκρυα ποῦ σ' αὐλακῶνανε τώρα τὰ μάγουλα σου τὰ γλωμά, θάχουνε ἐξατμισθῆ, ὅπως καὶ ἡ θύμησή μου θ' ἄχη

σβύση, ὅπως καὶ τὸ ἄσπρο ρόδο ποῦ, πρὶν λίγο μόλις, ἔκλαιες κάτω ἀπὸ τ' ἄσπρα, θᾶχην ὀλότελα μαραθῆ στὴ μνήμη σου! Καὶ μόνο, μὲς τὰ μάτια σου τὰ διάφανα, θὰ καθρεφτίζεται ὁ Πόθος, γιὰ τὴν ἀπόλαψή τὴν ἠδονικώτατη τῆς Σάρκας... Καὶ θὰ τὰ κλείς τὰ μάτια σου, τὰ λαμπερά,—ἐνῶ φρικίαςες κι' ἀνατριχίλες θὰ σὲ τραντάζουνε ὀλόκορμη—καὶ θὰ σοῦ φαίνεται πὼς εἶναι μακρυνά, κι' ἀργεῖ—πόσον ἀργεῖ Θεέ μου!—ἡ Ὑπέροχη Στιγμή, ποῦ σπαρταρώντας, κλαίοντας κι' ἐπιθυμώντας θὰ δοθῆς!...

Καὶ στὸ ἀνάμεσο ἐγὼ—μὲ τὴ φρίκη στὴ ψυχὴ καὶ τὸ χαμόγελο στὸ στόμα!—θὰ πᾶω κάτω ἔκει, δίπλα σὲ κείνη δὲ τὴν ἀψηλὴ, τὴν ἀγαλματένιαν ὁμορφιά, μὲ τοὺς γυμνοὺς ὤμους, τοὺς ὀλόλευκούς, καὶ τὰ ροδόχρωμα τὰ μπράτσα—ποῦ ἀστράφτουνε στὸ φῶς ἐπειδὴ ἀλείφτηκαν μὲ κρέμα!—Θὰ σκύνω ἀπάνω στὸ κεφάλι τῆς ποῦ στέκεται περήφανα, βασιλικά, μὲ στέμμα πλούσια, ξανθὰ μαλλιά—ποῦ δὲν εἶναι δικὰ τῆς!—καὶ θὰ τῆς πῶ νὰ χορέψουμε μαζὺ γιὰ νὰ τῆς φιλήσω, σὲ κανένα γύρο βιαστικό, τὰ κοραλένια χεῖλια,—ποῦ δὲν εἶν' ἄλλικα μόν' εἶναι ἀλικοβαμμένα!

Κι' ἀπὲ—ποιὸς ξέρει;—ἴσως ἀπὸ καμιά πισώπορτα κρυφὴ, γλυστρήσουμι ὄξω γιὰ νὰ κυλιστοῦμε σφιχταγκαλιασμένοι—σὰν δύο ἐχθροὶ θανάσιμοι, σὲ πάλι μίσους—στὴ λάσπη τῶν παθῶν, ὥσόντου νοιώσω τέλεια τὸ μπούχτισμα τῆς Σάρκας, καὶ τὴν ἀηδία τῆς Ζωῆς!

Κ' ὕστερα μ' αἱματοστάλαχτη ψυχὴ καὶ μπλαβισμένο σῶμα, θὰ ξαναφανοῦμε πάντα καθαροί! πάντα μυρωμένοι! πάντα τίμιοι! θ' ἀνακατωθοῦμε μὲς τὸν κόσμον, γιὰ νὰ ξεχαστοῦμεν ἴσως πρὶν ἀκόμα τελειώσει ἡ βραδυνά!

Κ' ἔπειτα θᾶρθη ἀλλουνοῦ ἡ σειρά, καὶ τ' ἀλλουνοῦ... ὥσαμε τὸν τελευταῖο!... Ἐνας ἕνας μας, θὰ φεύγη, θὰ πέφτη, θὰ γκρεμίζεται πρὸς τὸ χαμό, σπρωγμένος ἀπ' τὴ θέληση τῆς Μοίρας, ἀφανισμένος ἀπ' τὴ δύναμη τῆς Σάρκας! Ναι, ναι!...

Κ' ἐπειδὴ, εἶν' ἕξοχο τὸ θέαμα, Καλή μου, θὰ τὸ παρακολουθήσω μὲ προσοχή. Στὴν πόρτα θὰ σταθῶ, ὄρθιος, μὲ χέρια σταυρωμένα, κι' ὑπέροχα ἀηδιασμένος θ' ἀπολαβαίνω τὴ μεγαλόπρεπη καταστροφή. Καὶ θὰ πονῶ... καὶ θὰ πονῶ, φριχτά, ἀβάσταχτα. Καὶ ὁμως δὲ θὰ κλάψω. Ἴσως μόνο, κάπου, κάπου, ἡ καμπύλη τῶν χεριῶν μου σπάνη, σὲνα τραγικώτατο μορφασμό, ποῦ μπορεῖ καὶ νὰ φαντάξῃ, σὰ χαμόγελο σαρκαστικό!

Πᾶμε, Καλή μου, πᾶμε!